

USTAWA

z dnia2016 r.

o zmianie ustawy - Prawo łowieckie

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 46.** 1. Do wynagradzania szkód wyrządzonych:

- 1) w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniiele i sarny,
- 2) przy wykonywaniu polowania
– jest obowiązany, działający w imieniu Skarbu Państwa, wojewoda właściwy ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód.

2. Wniosek o dokonanie oględzin i oszacowanie szkód, o których mowa w ust. 1, a także ustalenie wysokości odszkodowania właściciel lub posiadacz gruntów rolnych składa do właściwego ze względu na wystąpienie tych szkód wójta, burmistrza lub prezydenta który przekazuje go wojewodzie.”;

2) po art. 46 dodaje się art. 46a – 46d w brzmieniu:

„**Art. 46a.** 1. Oględzin i szacowania szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, a także ustalania wysokości odszkodowania dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 46 ust. 2.

2. W oględzinach i szacowaniu szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, mają prawo brać udział właściciel lub posiadacz gruntów rolnych oraz dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego.

4. Na pisemny wniosek właściciela lub posiadacza gruntów rolnych w oględzinach i szacowaniu szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, może również brać udział przedstawiciel właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej.

5. O terminie dokonania oględzin i szacowania szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, wojewoda pisemnie informuje właściciela lub posiadacza gruntów rolnych oraz dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego, a w razie potrzeby również przedstawiciela właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej, nie później jednak niż przed upływem 7 dni od dnia otrzymania informacji o powstaniu tych szkód.

Art. 46b. 1. Po zakończeniu oględzin i oszacowaniu szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, sporządza się protokół, który zawiera dane osobowe pozwalające ustalić tożsamość właściciela lub posiadacza gruntów rolnych oraz osób dokonujących oględzin i oszacowania szkód, a ponadto:

- 1) datę sporządzenia protokołu oraz datę oszacowania szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1;
- 2) informacje o zakresie i wielkości szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, w uprawach rolnych lub płodach rolnych;
- 3) datę wystąpienia szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1;
- 4) proponowaną wysokość odszkodowania;
- 5) czytelne podpisy osób uczestniczących w dokonywaniu oględzin i szacowaniu szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1.

2. Właściciel lub posiadacz gruntów rolnych, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego mają prawo wnieść zastrzeżenia do treści protokołu w terminie 7 dni od dnia przedłożenia mu protokołu do podpisu.

3. W protokole umieszcza się informację o braku zastrzeżeń albo o wniesionych zastrzeżeniach lub o odmowie podpisania protokołu.

4. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do protokołu przez właściciela lub posiadacza gruntów rolnych, dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego w zakresie

wielkości szkody lub proponowanej wysokości odszkodowania za szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1, właściciel lub posiadacz gruntów rolnych, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego może, w terminie 14 dni od dnia wniesienia tych zastrzeżeń, przedstawić opinię rzeczoznawcy wpisanego na listę rzeczoznawców prowadzoną przez właściwą ze względu na miejsce wystąpienia szkody izbę rolniczą, który dokonał oględzin i oszacowania szkód.

5. Na listę rzeczoznawców, o której mowa w ust. 4, wpisuje się osobę fizyczną, która posiada wiedzę praktyczną i teoretyczną z zakresu ustalania i szacowania szkód w uprawach lub plodach rolnych oraz która spełnia następujące warunki:

- 1) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) posiada wykształcenie wyższe rolnicze i co najmniej roczne doświadczenie w doradzaniu z zakresu ustalania i szacowania szkód albo co najmniej pięcioletni staż w prowadzeniu gospodarstwa rolnego potwierdzony przez sołtysa.

6. Decyzję o wpisie, odmowie wpisu bądź skreśleniu z listy rzeczoznawców wydaje prezes izby rolniczej.

Art. 46c. 1. Zastrzeżenia wniesione do protokołu wraz z dołączoną opinią rzeczoznawcy wojewoda rozpatruje w terminie 7 dni od dnia ich wniesienia.

2. W razie uwzględnienia zastrzeżeń protokół zostaje uzupełniony.

3. Odmowa podpisania protokołu przez właściciela albo posiadacza gruntów rolnych nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez pozostałe osoby uprawnione do dokonania oględzin i oszacowania szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1.

4. Protokół sporządza się w czterech jednobrzmiących egzemplarzach, które zostają doręczone właścicielowi lub posiadaczowi gruntów rolnych, wojewodzie oraz dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.

Art. 46d. 1. Wysokość odszkodowania ustala, w drodze decyzji administracyjnej, wojewoda, na podstawie protokołu, o którym mowa w art. 46b ust. 1, oraz opinii rzeczoznawcy – jeżeli została sporządzona.

2. W przypadku gdy wojewoda, wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, uwzględni wielkość szkody zaproponowaną w opinii rzeczoznawcy, właścicielowi albo posiadaczowi gruntów rolnych przysługuje zwrot kosztów poniesionych na sporządzenie opinii przez rzeczoznawcę.

3. Zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 2, dokonuje wojewoda z Funduszu Odszkodowawczego, o którym mowa w art. 50a, na podstawie przedłożonego przez właściciela albo posiadacza gruntów rolnych dowodu poniesienia tych kosztów.

4. Decyzja w sprawie odszkodowania wydana przez wojewodę jest ostateczna. Właściciel albo posiadacz gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.”;

3) w art. 47 uchyla się ust. 2;

4) po art. 50 dodaje się art. 50a i 50b w brzmieniu:

„Art. 50a. 1. Tworzy się Państwowy Fundusz Odszkodowawczy, którego dysponentem jest wojewoda właściwy ze względu na obszar wystąpienia szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1.

2. Środki Funduszu Odszkodowawczego są przekazywane na wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną i na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań określonych w ustawie.

3. Środki Funduszu Odszkodowawczego pochodzą z:

- 1) rocznych składek wnoszonych przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich;
- 2) darowizn i zapisów;
- 3) dotacji z budżetu państwa;
- 4) innych dochodów uzyskanych na rzecz tego Funduszu.

4. Środki Funduszu Odszkodowawczego nie wykorzystane w danym roku kalendarzowym stanowią dochód tego Funduszu w następnym roku kalendarzowym.

Art. 50b. 1. Składki, o których mowa w art. 50a ust. 3 pkt 1, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego przekazuje każdego roku kalendarzowego, nie później niż do dnia 1 marca danego roku na rachunek Funduszu Odszkodowawczego.

2. Należność z tytułu składek, o których mowa w ust. 1 może zostać rozłożona na raty.

3. Wysokość składki, o której mowa w art. 50a ust. 3 pkt 1, stanowi iloczyn wyrażonej w hektarach powierzchni obwodu łowieckiego i równowartości pieniężnej żyta, przy zastosowaniu wskaźnika przeliczeniowego, który nie może być większy niż 0,1q żyta za jeden hektar.

4. Wysokość składki ustalana jest przez właściwego wojewodę corocznie, nie później niż do dnia 31 stycznia roku, na który będzie płacona składka, w zależności od wysokości szkód łowieckich wyrządzonych w danym obwodzie łowieckim.

5. Wysokość składki zwiększa się proporcjonalnie do wyrażonego w procentach stopnia niezrealizowania w roku poprzedzającym rok ustalenia wysokości składki, rocznego planu łowieckiego.

6. W przypadku niezrealizowania rocznego planu łowieckiego, dzierżawca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wniesienia składki, o której mowa w art. 50a ust. 3 pkt 1, w podwójnej wysokości.

7. W przypadku, gdy wysokość odszkodowania przekroczy środki Funduszu Odszkodowawczego, różnicę pokrywa wojewoda ze środków budżetu państwa.

8. Do składek, o których mowa w art. 50a ust. 3 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

9. Uprawnienia organów podatkowych określone w ustawie, o której mowa w ust. 7, przysługują:

- 1) wojewodzie;
- 2) ministrowi właściwemu do spraw środowiska jako organowi odwoławczemu od decyzji wojewody.

10. Do egzekucji składek, o których mowa w art. 50a ust. 3 pkt 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

11. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób ustalenia składek wnoszonych przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, uwzględniając powierzchnię i kategorię obwodu łowieckiego oraz stosując za podstawę do wyliczeń cenę żyta ustaloną na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381, z 2014 r. poz. 40 oraz z 2015 r. poz. 1045).

12. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi w drodze rozporządzenia warunki rozłożenia na raty należności z tytułu składek wnoszonych przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, uwzględniając ich możliwości płatnicze.”.

Art. 2. 1. Wojewoda ustala w terminie do dnia 30 czerwca 2016 r. wysokość rocznej składki, o której mowa w art. 50a ust. 3 pkt 1 ustawy wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy, za okres od dnia 1 czerwca do dnia 31 grudnia 2016 r., przy zastosowaniu wskaźnika przeliczeniowego, który nie może być większy niż 0,05q żyta za jeden hektar, w zależności od wysokości szkód łowieckich wyrządzonych w danym obwodzie łowieckim.

2. Składkę, o której mowa w ust. 1, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego przekazuje do dnia 31 sierpnia 2016 r. na rachunek Funduszu Odszkodowawczego, o którym mowa w art. 50a ustawy wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2016 r.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ustawy - Prawo łowieckie, łowiectwo jest elementem ochrony środowiska przyrodniczego, a to oznacza ochronę zwierząt łownych i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej. Zwierzęta łowne w stanie wolnym są dobrem ogólnonarodowym i stanowią własność Skarbu Państwa.

Nowelizacja niniejszej ustawy ma na celu przede wszystkim zracjonalizowanie gospodarki łowieckiej w powiązaniu z gospodarką rolną. Bezsprzecznie rolą państwa jest troska o środowisko przyrodnicze i stymulowanie wszelkich procesów występujących w tej dziedzinie. Aby tak się stało, podmioty tu występujące powinny mieć takie możliwości stworzone przez prawo, które odpowiadają elementarnym wymogom sprawiedliwości. W ostatnim okresie nierówność stron zaznaczyła się szczególnie po stronie rolników jako tych, którzy ponoszą znaczne straty w uprawach rolnych z tytułu szkód jakie wyrządzają im zwierzęta łowne, a szczególnie dziki.

W ostatnich miesiącach zostały przeprowadzone liczne konsultacje w tej sprawie w środowiskach wiejskich, wśród myśliwych a także leśników. Konsultacje były prowadzone w różnych miejscach na terenie całego kraju. Konkluzja przeprowadzonych konsultacji jest jednoznaczna i nie pozostawia wątpliwości co do tego, że obecny sposób szacowania szkód i wypłaty odszkodowań jest dalece niezadowolający.

Chcąc wyeliminować negatywne zjawisko ponoszenia przez rolników strat gospodarczych, a równocześnie w pełni uszanować prawa kół łowieckich, ze szczególnym podkreśleniem roli jaką pełnią w naszym kraju jako strażnicy przyrody, należy podjąć działania zmierzające do większego zaangażowania Skarbu Państwa i jego przedstawicieli w procesie gospodarki łowieckiej w Polsce.

Kwestią niezwykle istotną z punktu widzenia poszkodowanych z tytułu szkód łowieckich rolników jest zmiana instytucji szacującej i wypłacającej odszkodowania z tytułu tych szkód. Dotychczas czynią to przedstawiciele kół łowieckich, którzy nie dysponują dostatecznymi środkami, aby zadośćuczynić poszkodowanym poniesione straty. W środowiskach rolniczych występuje z tego tytułu rozgoryczenie i poczucie krzywdy. Z przywołanych wyżej konsultacji przeprowadzonych z rolnikami wynika, że

oczekują oni zaangażowania się w proces szacowania szkód Skarbu Państwa. Niniejszy projekt ustawy jest zatem odpowiedzią na oczekiwanie szerokich grup rolników.

Wprowadzając nowe zasady szacowania szkód łowieckich i wypłaty odszkodowań, projekt przewiduje ustanowienie zasady (art. 46), że do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniele i sarny oraz przy wykonywaniu polowania jest obowiązany, działający w imieniu Skarbu Państwa, wojewoda właściwy ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód. Natomiast wniosek o dokonanie oględzin i oszacowanie szkód, a także ustalenie wysokości odszkodowania właściciel lub posiadacz gruntów rolnych składa do właściwego ze względu na wystąpienie tych szkód wójta, burmistrza i prezydenta, który przekazuje go właściwemu wojewodzie. Oględzin i szacowania szkód, a także ustalania wysokości odszkodowania dokonują, w myśl projektu (art. 46a), wojewoda właściwy ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód, po pisemnym powiadomieniu przez właściciela lub posiadacza gruntów rolnych wójta, burmistrza i prezydenta właściwego ze względu na miejsce wyrządzenia szkód. Na pisemny wniosek właściciela lub posiadacza gruntów rolnych w oględzinach i szacowaniu szkód może (poza uczestnictwem właściciela lub posiadacza gruntów rolnych oraz dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego) również uczestniczyć przedstawiciel właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej. Zgodnie z projektem (art. 46a ust. 5), wojewoda informuje właściciela lub posiadacza gruntów rolnych oraz dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego, a w razie potrzeby również przedstawiciela właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej, o terminie dokonania oględzin i szacowania szkód, nie później niż przed upływem 7 dni od dnia otrzymania informacji o powstaniu tych szkód. Po zakończeniu oględzin i oszacowaniu szkód sporządza się protokół (art. 46b), zawierający w szczególności informacje o wysokości poniesionych szkód. Właściciel albo posiadacz gruntów rolnych oraz dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego ma prawo wnieść zastrzeżenia do treści protokołu w zakresie wielkości szkody lub proponowanej wysokości wynagrodzenia, w terminie 7 dni od dnia przedłożenia mu protokołu do podpisu. W przypadku wniesienia zastrzeżeń w zakresie proponowanej wysokości wynagrodzenia za szkody, właściciel albo posiadacz gruntów rolnych oraz dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego może w terminie 14 dni od dnia

wniesienia tych zastrzeżeń przedstawić opinię rzeczoznawcy wpisanego na listę rzeczoznawców prowadzoną przez właściwą ze względu na miejsce wystąpienia szkody izbę rolniczą (art. 46b ust. 4).

Zgodnie z projektem wysokość odszkodowania ustala, w drodze decyzji administracyjnej, wojewoda na podstawie protokołu oszacowania szkód oraz opinii rzeczoznawcy – jeżeli została sporządzona (art. 46d).

Projekt przewiduje upoważnienie do wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, określającego sposób postępowania przy szacowaniu szkód w uprawach lub płodach rolnych oraz sposób i tryb wypłaty oraz pomniejszania odszkodowań za szkody łowieckie oraz warunki rozłożenia na raty należności z tytułu składek wnoszonych przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, uwzględniając ich możliwości płatnicze.

W celu zapewnienia finansowania powstałych szkód łowieckich, projekt przewiduje utworzenie Funduszu Odszkodowawczego, którego dysponentem będzie wojewoda (art. 50a). Środki gromadzone w funduszu mają pochodzić z rocznych składek, ustalanych przez wojewodę i wnoszonych przez zarządców lub dzierżawców obwodów łowieckich w okresie uiszczania czynszu dzierżawnego za obwody łowieckie, a także z darowizn i zapisów oraz dotacji z budżetu państwa. Wysokość składek będzie uzależniona od powierzchni wyrażonej w hektarach obwodu łowieckiego i równowartości pieniężnej żyta (z zastosowaniem wskaźnika przeliczeniowego, który nie może być większy niż 0,1 q żyta za jeden hektar). Kwota wypłaconych odszkodowań w obwodach dzierżawionych i zarządzanych przez Polski Związek Łowiecki w latach 2014/2015 wyniosła 62 mln. 150 tys. zł, przy 25 mln. 250 tys. ha ogólnej powierzchni obwodów dzierżawionych przez koła łowieckie według stanu na 2015 r. Kwota wypłaconych odszkodowań we wszystkich obwodach łowieckich według danych GUS za lata 2013/2014 wyniosła 75 mln 278 tys. Dane te zostały uzyskane w Polskim Związku Łowieckim.

Intencją ustawodawcy jest pozostawienie obowiązku naprawienia szkód za zniszczenia w uprawach rolnych kołom łowieckim na poziomie dotychczasowym. W

sytuacji zaś, gdy wartość odszkodowania przekroczy zasoby funduszu odszkodowawczego, różnicę pokryje wojewoda ze środków budżetu państwa. Szacunkowo należy przyjąć, że kwota jaka jest niezbędna na uzupełnienie funduszu odszkodowawczego nie będzie przekraczała 30 mln. zł w skali roku. Składka na Fundusz Odszkodowawczy będą ustalane corocznie przez właściwego wojewodę, a jej wysokość będzie uzależniona od wysokości szkód łowieckich w roku poprzednim. Należy również podkreślić, że oprócz kosztów związanych z odszkodowaniami, w budżecie państwa zostaną zabezpieczone środki przeznaczone na wykonywanie czynności dotyczących szacowania i wypłaty odszkodowań. Kwota niezbędna do realizacji wymienionych zadań przez wojewodów będzie się kształtować w wysokości ok. 25 mln. zł rocznie. Jest ona pochodną ok. 380 etatów utworzonych dodatkowo w urzędach wojewódzkich, przyjmując za podstawę średnią krajową płacę. Środki te nie muszą być spożytkowane wyłącznie na utworzenie dodatkowych etatów, ale mogą być również wydatkowane na zasadzie umów zlecenia dla pracowników urzędów wojewódzkich, szczególnie w okresach powstawania szkód łowieckich. Łączne koszty wprowadzenia nowych zasad szacowania i wypłacania odszkodowań za szkody łowieckie to kwota ok. 55 mln. zł rocznie. Jest to kwota, jaką można akceptować jako bardzo ważny czynnik stabilizujący sytuację w relacjach pomiędzy kołami łowieckimi a poszkodowanymi w wyniku powstałych szkód łowieckich. Zachowanie dobrych relacji tych środowisk jest konieczna ze względu na troskę o wielkie dziedzictwo całego Narodu jakim jest środowisko przyrodnicze naszego kraju.

Projekt wywołuje pozytywne skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.